

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 16 Mai 2018

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/4984>

138

---

1 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd y 7 cwestiwn cyntaf. Cafodd cwestiynau 1 a 6 eu grwpio i'w hateb gyda'i gilydd. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i Arweinydd y Tŷ

Dechreuodd yr eitem am 14.26

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Cafodd cwestiynau 2 a 3 eu grwpio i'w hateb gyda'i gilydd. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i Arweinydd y Tŷ ar ôl cwestiwn 3.

3 Cwestiynau i Gomisiwn y Cynulliad

Dechreuodd yr eitem am 15.12

Gofynnwyd y ddau gwestiwn.

4 Cwestiynau Amserol

Dechreuodd yr eitem am 15.21

Gofyn i Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth:

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

[Dai Lloyd \(Gorllewin De Cymru\)](#): A wnaiff Ysgrifennydd y Cabinet ddatganiad yn dilyn cadarnhad bod Llywodraeth Cymru wedi croesawu cynigion i ailenwi'r ail bont Hafren yn bont Tywysog Cymru?

Gofyn i Ysgrifennydd y Cabinet dros lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol:

[Vikki Howells \(Cwm Cynon\)](#): A wnaiff Ysgrifennydd y Cabinet ddatganiad am y cynllun indemniad proffesiynol i ymarferwyr cyffredinol i Gymru, yn dilyn y cyhoeddiad ddydd Llun?

5 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.31

Gwnaeth Jane Hutt ddatganiad am Wyl Gerdd Bro Morgannwg.

Gwnaeth Dai Lloyd ddatganiad am Wythnos Codi Ymwybyddiaeth o Glefyd Seliag.

6 Dadl ar bolisi Urddas a Pharch y Cynulliad

Dechreuodd yr eitem am 15.34

Yn unol â Rheol Sefydlog 11.15(ii), cynhaliwyd y bleidlais ar y cynnig o dan yr eitem hon yn ystod y Cyfnod Pleidleisio.

NDM6724 [Jayne Bryant \(Gorllewin Casnewydd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn cymeradwyo polisi Urddas a Pharch Cynulliad Cenedlaethol Cymru.
2. Yn nodi'r canllawiau ar gyfer polisi Urddas a Pharch Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
52	2	0	54

Derbyniwyd y cynnig.

7 Dadl ar Gynnig Deddfwriaethol gan Aelod – Bil cynllunio gwefru cerbydau trydan

Dechreuodd yr eitem am 16.13

NDM6720 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi cynnig am fil cynllunio gwefru cerbydau trydan.
2. Yn nodi mai diben y bil hwn fyddai:
  - a) gosod canllawiau cynllunio ar gyfer datblygiadau newydd, boed hwy yn adeiladau cyhoeddus neu yn dai;
  - b) sicrhau bod adeiladau newydd yn gorfod cynnwys pwyntiau gwefru ar gyfer cerbydau trydan;
  - c) ei gwneud hi'n haws i bobl allu defnyddio cerbydau trydan er mwyn lleihau allyriadau carbon.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

8 Dadl Aelodau o dan Reol Sefydlog 11.21(iv) – Canser y coluddyn

Dechreuodd yr eitem am 16.42

NDM6682

[Hefin David \(Caerffili\)](#)

[Angela Burns \(Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro\)](#)

[Mark Isherwood \(Gogledd Cymru\)](#)

[Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

[Dawn Bowden \(Merthyr Tudful a Rhymni\)](#)

[Mandy Jones \(Gogledd Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn croesawu adroddiad diweddar gan Bowel Cancer UK a Beating Bowel Cancer sy'n tynnu sylw at ddiagnosis cynnar a'i uchelgais o wella cyfraddau goroesi pobl y mae canser y coluddyn yn effeithio arnynt.

2. Yn cydnabod cyfraniad dewr cleifion cancer y coluddyn yng Nghymru o ran codi ymwybyddiaeth o'r clefyd a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol o ran gwella canlyniadau yn sgil galw cynyddol am ddiagnosis, o fewn cyfyngiadau'r gwasanaeth presennol.

3. Yn cydnabod mai cancer y coluddyn yw'r cancer sy'n lladd yr ail nifer fwyaf o bobl yng Nghymru ac yn cydnabod yr effaith a gaiff diagnosis cynnar ar gyfraddau goroesi a phwysigrwydd annog y cyhoedd i fanteisio ar gyfleoedd i sgrinio eu coluddion gan bod y niferoedd sy'n cael eu sgrinio wedi gostwng 1 y cant yn y 12 mis diwethaf.

4. Yn croesawu cyflwyno prawf imiwnogemegol ysgarthion (FIT) symlach a mwy cywir fel rhan o'r rhaglen profi'r coluddyn a'r potensial i wella cyfraddau goroesi cancer y coluddyn.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ddarparu rhaglen sgrinio cancer y coluddyn y gall gyrraedd ei photensial llawn ymdrin â materion o amgylch:

a) y trothwy arfaethedig ar gyfer prawf imiwnogemegol ysgarthion i'w gyflwyno yn 2019;

b) heriau sy'n bodoli o fewn gwasanaethau endosgopi a phatholeg i sicrhau y gellir cyflwyno prawf imiwnogemegol ysgarthion yn y ffordd orau bosibl;

c) yr angen i ostwng yr oedran sgrinio cymwys o 60 i 50.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

9 Dadl Plaid Cymru – Tlodi plant

Dechreuodd yr eitem am 17.28

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM6723 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi'r cynnydd diweddar mewn tlodi plant.

2. Yn nodi gwaith ymchwil ar gyfer Achub y Plant Cymru a ganfu, erbyn iddynt droi'n bump oed, fod "tua thraean o'r plant sy'n byw mewn tlodi (30–35 y cant) eisoes yn colli tir mewn amrywiaeth o ddeilliannau gwybyddol (h.y. geirfa, datrys problemau, dehurwydd a chydysymud) o'i gymharu ag un o bob pump o'r rhai sy'n dod o deuluoedd mwy cyfoethog (20–21 y cant).

3. Yn credu bod y cyfrifoldeb dros y cynnydd mewn tlodi plant a dros fynd i'r afael â thlodi plant, yn nwylo Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.

4. Yn gresynu at y ffaith bod Llywodraeth Cymru wedi dirwyn y rhaglen Cymunedau yn Gyntaf i ben heb werthuso ei heffeithiolrwydd na darparu cynllun i gymryd ei lle.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau mynediad cyfartal at addysg plentyndod cynnar o ansawdd uchel a gofal i bob plentyn yng Nghymru, gyda ffocws penodol ar ddarparu cymorth ychwanegol i'r holl blant sy'n byw mewn tlodi, fel yr argymhellwyd gan Achub y Plant Cymru.

6. Yn galw ymhellach ar Lywodraeth Cymru i gymryd yr holl gamau o fewn ei phwerau i fynd i'r afael â thlodi plant fel rhan o'r cynllun newydd ar gyfer dileu tlodi plant, sy'n cynnwys targedau SMART yn hytrach na datganiadau amwys.

7. Yn credu na all cynllun o'r fath lwyddo heb reolaeth weinyddol dros nawdd cymdeithasol ac y dylai sicrhau'r pwerau hyn fod un o brif amcanion strategol y cynllun newydd.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
10	0	44	54

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1. [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi bod lefelau tlodi plant yng Nghymru yn uwch na lefel y DU gyda chyfraddau'n codi cyn y dirwasgiad diwethaf.

2. Yn nodi gwaith ymchwil ar gyfer Achub y Plant Cymru a ganfu, erbyn iddynt droi'n bump oed, fod "tua thraean o'r plant sy'n byw mewn tlodi (30–35 y cant) eisoes yn colli tir mewn amrywiaeth o ddeilliannau gwybyddol (h.y. geirfa, datrys problemau, dehurwydd a chydysymud) o'i gymharu ag un o bob pump o'r rhai sy'n dod o deuluoedd mwy cyfoethog (20–21 y cant)."

3. Yn cydnabod er bod polisi Llywodraeth y DU mewn meysydd sydd wedi'u cadw hefyd yn gymwys yng Nghymru, fod Llywodraeth Cymru wedi bod yn gyfrifol am hyrwyddo ffyniant a rhaglenni trechu tlodi, gan gynnwys Cymunedau yn Gyntaf, yng Nghymru ers 1999.

4. Yn nodi pwysigrwydd mynediad at ofal ac addysg plentyndod cynnar o ansawdd uchel ar gyfer plant yng Nghymru a'r angen am gymorth wedi'i dargedu ar gyfer plant sy'n byw mewn tlodi.

5. Yn galw ymhellach ar Lywodraeth Cymru i gymryd yr holl gamau o fewn ei phwerau i fynd i'r afael â thlodi plant fel rhan o'r cynllun newydd ar gyfer dileu tlodi plant, sy'n cynnwys targedau SMART yn hytrach na datganiadau amwys.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
17	0	37	54

Gwrthodwyd gwelliant 1.

Gwelliant 2. [Julie James \(Gorllewin Abertawe\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

1. Yn credu bod y cyfrifoldeb dros fynd i'r afael â thlodi plant yn nwylo Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.

2. Yn nodi gyda phryder bod dadansoddiad diweddaraf y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn dangos y bydd diwygiadau treth a lles Llywodraeth y DU yn gwthio 50,000 o blant ychwanegol i dlodi erbyn 2021/22.

3. Yn croesawu ffocws Llywodraeth Cymru ar gyflogaeth fel y llwybr gorau allan o dlodi a'r camau gweithredu uchelgeisiol a nodwyd yn y Cynllun Gweithredu ar yr Economi a'r Cynllun Cyflogadwyedd.

4. Yn croesawu'r buddsoddiad parhaus yn Dechrau'n Deg, Teuluoedd yn Gyntaf, y Grant Datblygu Disgyblion a Rhaglen Plant Iach Cymru er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl yn eu bywydau.

5. Yn credu y dylid diwallu anghenion lles holl ddinasyddion y DU yn gyfartal ac nad yw datganoli budd-daliadau lles yn cefnogi'r egwyddor hon.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
33	1	20	54

Derbyniwyd gwelliant 2.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM6723 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn credu bod y cyfrifoldeb dros fynd i'r afael â thlodi plant yn nwylo Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.

2. Yn nodi gyda phryder bod dadansoddiad diweddaraf y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn dangos y bydd diwygiadau treth a lles Llywodraeth y DU yn gwthio 50,000 o blant ychwanegol i dlodi erbyn 2021/22.

3. Yn croesawu ffocws Llywodraeth Cymru ar gyflogaeth fel y llwybr gorau allan o dlodi a'r camau gweithredu uchelgeisiol a nodwyd yn y Cynllun Gweithredu ar yr Economi a'r Cynllun Cyflogadwyedd.

4. Yn croesawu'r buddsoddiad parhaus yn Dechrau'n Deg, Teuluoedd yn Gyntaf, y Grant Datblygu Disgyblion a Rhaglen Plant Iach Cymru er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl yn eu bywydau.

5. Yn credu y dylid diwallu anghenion lles holl ddinasyddion y DU yn gyfartal ac nad yw datganoli budd-daliadau lles yn cefnogi'r egwyddor hon.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
34	0	20	54

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

10 Cyfnod Pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 18.18

11 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 18.20

NDM6715 [Jenny Rathbone \(Canol Caerdydd\)](#)

Rhent sefydlog – pam mae angen mesurau rheoli rhent i sicrhau bod rhentwyr preifat yn cael bargaen deg.

Daeth y cyfarfod i ben am 18.444

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 22 Mai 2018